

Nr 332.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag för budgetåret 1942/43 under tolfte huvudtiteln; given Stockholms slott den 8 maj 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 maj 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

I årets statsverksproposition ha under tolfte huvudtiteln (punkterna 3 och 11), i avbidan på särskild proposition i ämnet, beräknats *dels* ett förslagsanslag å 8,800,000 kronor till dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, *dels ock* ett förslagsanslag å 3,000,000 kronor till bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt.

Jag anhåller att nu få återkomma till dessa anslagsfrågor.

*Dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare
i statens tjänst m. fl. pensionärer.*

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 9,600,000 kronor. Med utgångspunkt från nuvarande bestämmelser borde anslaget enligt verkställda beräkningar på grund av utgifternas automatiska stegring för nästa budgetår upptagas till ett belopp av 10,130,000 kronor. Såsom angivits i årets statsverksproposition vid behandlingen av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föranleder emellertid allmänna tjänstepensionsreglementets ikraftträdande den 1 juli 1942 minskad belastning å anslaget med omkring 880,000 kronor. Vid bifall till Kungl. Maj:ts proposition denna dag med förslag till folkskolans tjänste- och familjepensionsreglementen bortfaller vidare rätten till dyrtidstillägg för de nuvarande och blivande pensionstagare, å vilka folkskolans tjänstepensionsreglemente blir tillämpligt. I stället erhålla dessa pensionstagare rätt till rörligt tillägg. Kostnaderna för sistnämnda tillägg torde böra bestridas av statens pensionsanstalts medel. Med hänsyn härtill uppkommer en ytterligare minskning av medelsbehovet för nästa budgetår å ifrågavarande anslag med omkring 1,250,000 kronor. Anslaget synes därför böra upptagas i riksstaten för nästa budgetår med ett belopp av $[10,130,000 - (880,000 + 1,250,000) =] 8,000,000$ kronor.

*Bidrag till pensioneringskostnaderna
för statens pensionsanstalt.*

Anvisningen av statsmedel till statens pensionsanstalt har under senare år inskränkts till belopp, som — jämte anstaltens övriga inkomster — beräknats erforderliga för bestridande av anstaltens löpande utgifter för pensioner och förvaltningsändamål utan anlitande av dess kapitalbehållning. För innevarande budgetår hava de för ändamålet erforderliga statsmedlen uppskattats till 2,400,000 kronor, vilket belopp uppförts å riksstaten såsom förslagsanslag.

Genom beslut den 15 juni 1939 har Kungl. Maj:t fastställt personalförteckning för statens pensionsanstalt (statsliggaren sid. 767). Sedermera har Kungl. Maj:t genom brev den 16 maj 1941 fastställt följande stat för pensionsanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1941/42:

Stat.

Avlöningar:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	76,100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	7,120
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	55,800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	19,480
5. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	»	600
6. Kristillägg, <i>förslagsvis</i>	»	5,200

Säger för avlöningar kronor 164,300

O m k o s t n a d e r:

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	800
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	10,800
3. Övriga utgifter:		
a. Hyra, <i>förslagsvis</i>	kronor	15,000
b. Depositionskostnader m. m., <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	»	4,200
	»	19,200
	Säger för omkostnader kronor	30,800
	Summa kronor	195,100

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l:

Förvaltningsbidrag från lärarinnornas pensionsanstalt	kronor	7,800
Hysesmedel	»	300
	Säger för särskilda uppbördsmedel kronor	8,100
	Nettoutgift kronor	187,000.

I skrivelse den 25 augusti 1941 har *statens pensionsanstalt* framlagt förslag angående bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt för budgetåret 1942/43. Av skrivelsen framgår i huvudsak följande.

Anstaltens i n k o m s t e r under budgetåret 1940/41 ha, om man bortser från anvisade anslagsmedel, i avjämnade belopp utgjort:

årliga pensionsbidrag	kronor	10,420,000
engångsavgifter	»	794,000
räntor m. m.	»	6,826,000
	Summa kronor	18,040,000.

Med utgångspunkt från det belopp, 10,420,000 kronor, vartill inkomsterna av pensionsbidrag sålunda uppgått under sagda budgetår, beräknar pensionsanstalten inkomsterna under budgetåret 1942/43 av de årliga pensionsbidragen från befattningshavare och huvudmän till omkring 10,500,000 kronor. Inkomsterna av engångsavgifter under samma budgetår uppskattar pensionsanstalten till ungefärliga medeltalet av motsvarande inkomster under de fem budgetåren 1936/37—1940/41 eller till omkring 670,000 kronor. Av pensionsanstaltens räntebärande tillgångar — omkring 189,000,000 kronor — beräknas omkring 165,500,000 kronor vara placerade i riksgäldskontoret mot en uppskattad ränta av 3.9 %, omkring 21,700,000 kronor hos kommuner mot en medelränta av 4.5 % samt omkring 1,800,000 kronor i obligationer mot en medelränta av 3.4 %. Ränteinkomsterna under ifrågavarande budgetår uppskattas därför av pensionsanstalten till omkring 7,490,000 kronor. Enligt dessa beräkningsgrunder skulle alltså anstaltens inkomster under nästa budgetår komma att utgöra sammanlagt omkring (10,500,000 + 670,000 + 7,490,000 =) 18,660,000 kronor.

Pensionsanstaltens utgifter under budgetåret 1940/41 ha i avjämnade belopp utgjort

för pensioner	kronor 18,588,000
» förvaltningskostnader	» 173,000
	<u>Summa kronor 18,761,000.</u>

Enligt vad pensionsanstalten framhåller ha utgifterna för pensioner under budgetåret 1940/41 ökats med omkring 1,120,000 kronor på grund av automatisk kostnadsstegring. För innevarande och nästkommande budgetår räknar pensionsanstalten med fortsatt automatisk kostnadsstegring av 1,000,000 kronor för vardera budgetåret och uppskattar sålunda pensionsutgifterna för budgetåret 1942/43 till $(18,588,000 + 2,000,000 =)$ 20,588,000 kronor eller i avrundat belopp 20,590,000 kronor.

Vad beträffar anstaltens förvaltningskostnader under nästa budgetår, har anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän omräknats till 76,500 kronor.

För arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t har beräknats oförändrat belopp, 7,120 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal har anstalten, med beaktande av motsedda löneklassuppflyttningar, föreslagit höjd med 1,000 kronor till 56,800 kronor.

Utgifterna för rörligt tillägg och barn tillägg beräknas till 19,240 respektive 540 kronor mot 19,480 respektive 600 kronor i gällande stat.

Den under anslagsposten till övriga utgifter uppförda delposten till depositions-kostnader m. m. beräknas sänkt med 200 kronor till 4,000 kronor. I övrigt ha omkostnadsposterna upptagits med oförändrade belopp.

Förvaltningsbidraget från lärarinnornas pensionsanstalt, som enligt gällande bestämmelser utgår med fem procent av kostnaderna för tillämpning av staten för statens pensionsanstalt med undantag för de å anslagsposten till övriga utgifter fallande utgifterna, beräknas, därest staten ändras i enligt med vad anstalten föreslagit, till i runt tal 8,600 kronor.

Inkomstposten hyresmedel föreslås höjd med 200 kronor till 500 kronor.

I enlighet härmed har anstalten beräknat nettobeloppet av förvaltningsutgifterna, utom kristillägg, för nästa budgetår till 181,700 kronor. Sammanlagda utgiftssumman å anslaget för samma budgetår har beräknats till $(20,590,000 + 181,700 =)$ i runt tal 20,770,000 kronor.

Med dessa utgångspunkter och under förutsättning, att medelsanvisningen begränsas på sätt som skett under senare år har pensionsanstalten föreslagit, att anslaget för budgetåret 1942/43 upptages till ett belopp av $(20,770,000 - 18,660,000 =)$ i runt tal 2,100,000 kronor.

I likhet med pensionsanstalten anser jag, att medelsanvisningen till anstalten jämväl för budgetåret 1942/43 bör begränsas på sätt skett under de senare budgetåren.

Mot statens pensionsanstalts beräkningar i och för sig har jag icke någon annan erinran än att anslagsposten till kristillägg bör bestämmas till 18,700 kronor samt att, i följd härav, förvaltningsbidraget från lärarinnornas pensionsanstalt bör utgå med 9,500 kronor. Emellertid uppkommer vid bifall till förutnämnda proposition med förslag till folkskolans tjänste- och familjepensionsreglementen och under förutsättning att kostnaderna för rörligt tillägg å de nya pensionerna bestridas av statens pensionsanstalts medel en ökning av medelsbehovet under nästa budgetår å ifrågavarande anslag, vilken ökning såsom i sagda proposition angivits synes kunna beräknas till (1,170,000+850,000=) 2,020,000 kronor. Anslaget torde därför böra bestämmas till i runt tal 4,100,000 kronor.

Hemställen.

På grund av vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande stat för statens pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Stat.

Avlöningar:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	76,500
2. Arvoden till särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	7,120
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	»	56,800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	19,240
5. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	»	540
6. Kristillägg, <i>förslagsvis</i>	»	18,700

Säger för avlöningar kronor 178,900

Omkostnader:

Omkostnader, *förslagsvis* .....

Säger för omkostnader kronor 30,600

Summa kronor 209,500

Särskilda uppbördsmedel:

Förvaltningsbidrag från lärarinnornas pensionsanstalt .....

Hyresmedel .....

Säger för särskilda uppbördsmedel kronor 10,000

Nettoutgift 199,500;

dels ock å driftbudgeten under tolfte huvudtiteln för budgetåret 1942/43 anvisa

a) till *Dyrtidstillägg åt f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer* ett *förslagsanslag* av ..... kronor 8,000,000;

b) till *Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt* ett *förslagsanslag* av ..... kronor 4,100,000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställda förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Birger Öhman.